

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

354. Meddelelse. 24. Februar 1944.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med forskellig Rækkeafstand i Lupiner.

I Aarene 1915—18 blev der paa Studsgaard Forsøgsstation gennemført en Række Forsøg vedrørende Lupindyrkning og bl. a. ogsaa vedrørende Saamaadens Indflydelse paa Grøntudbyttet af Gul Lupin. Rækkeafstandsforsøgene blev gennemført med 2 Saamængder, nemlig 80 og 160 kg pr. ha. Hovedresultatet, der er refereret i 307. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, blev følgende:

Udsædsmængde:		80 kg pr. ha		160 kg pr. ha	
		hkg Grøntm.	Forholdstal	hkg Grøntm.	Forholdstal
Rækkeafstand: 10 cm		459	100	530	100
— 30 -		547	119	576	109
— 45 -		526	115	548	103
— 60 -		525	114	556	105

Det fremgaar heraf, at der er høstet noget større Grøntudbytte ved en Udsædsmængde paa 160 kg pr. ha end ved 80 kg. Udsædsmængden paa 160 kg pr. ha ligger nærmest ved, hvad der nu anvendes, og efter Forsøgene her skulde der regnes med nogen Udbyttestigning ved at øge Rækkeafstanden fra 10 til 30 cm, men derefter en Nedgang for yderligere Rækkeafstand.

Efter Fremkomsten af de bitterstoffattige Lupinformer, hvorved Interessen for Lupindyrkning øgedes, idet det blev muligt at anvende baade Grøntmassen og Frøene til Foder, paabegyndtes i 1940 en ny Række Kulturforsøg med Lupiner og herunder Rækkeafstandsforsøg. Forsøgene udføres ved Jyndeved og Studsgaard Forsøgsstationer og omfatter 2 Afdelinger, hvoraf den ene saas ca. 1. April og høstes ved Modenhed, medens den an-

den først saas omkring Midten af Maj og høstes lige før Afblostring til Grøntfoder. Der anvendes 125 kg Frø pr. ha til Udsæd i Afdelingen til Modenhed og 150 kg i Afdelingen til Grøntfoder. Der regnes med fuldt spirende Frø, og ved lavere Spiringstal bliver Udsædsmængden forhøjet.

Rækkeafstandsforsøg med Lupiner til Modenhed.

Der er her udført 6 Forsøg i Aarene 1940—43, og Resultatet fremgaar af følgende, hvor Frøudbyttet er omregnet til Frø med 15 pCt. Vand:

Rækkeafstand	Udbytte hkg pr. ha		Forholdstal		Højst Udbytte i Antal Forsøg
	Frø	Halm	Frø	Halm	
10 cm	14.7	42.6	100	100	0
30 -	17.4	46.9	118	110	4
50 -	17.2	45.1	117	106	2

Der har været en tydelig Fordel ved at saa paa saa stor Rækkeafstand, at der kan radrenses, men en saadan Rækkeafstand skal sikkert ogsaa ledsages af Radrensning for at øge Udbyttet. Forsøgene har ikke vist nogen Forskel, enten Rækkeafstanden var 30 eller 50 cm. Fordelen ved stor Rækkeafstand har været størst i Aar med tørre Forsomre og under tørre Vækstvilkaar i det hele taget.

Rækkeafstandsforsøg med Lupiner til Grøntfoder.

I Aarene 1940—43 er der udført 7 Forsøg med forskellig Rækkeafstand i Lupiner til Grøntfoder, og Resultatet fremgaar af følgende:

Rækkeafst.	Udbytte: hkg pr. ha			Forholdstal		Højst Udbytte i Antal Forsøg
	Grøntm.	Tørst.	pCt. Tørst.	Grøntm.	Tørst.	
10 cm ..	479	60.4	12.6	100	100	2
30 - ..	480	61.4	12.8	100	102	3
50 - ..	450	59.6	13.1	94	98	2

Der er altsaa ikke nævneværdig Forskel, enten Lupinerne til Grøntfoder er saet paa 10 eller 30 cm Rækkeafstand, men Udbyttet er dalet lidt ved at saa paa 50 cm.

Lokale Forsøg med Rækkeafstand i Lupiner.

I jyske Landboforeninger er der i Aarene 1936—39 gennemført en Forsøgsrække efter Planen: 30 cm, 45 cm og 60 cm Rækkeafstand til Lupiner, dels til Grøntfoder og dels til Modenhed. Hovedresultatet blev følgende:

	Rækkeafstand		
	30 cm	45 cm	60 cm
Grøntudbytte, hkg pr. ha. Middel af 15 Forsøg	287	274	253
Frø, hkg pr. ha. Middel af 9 Forsøg	23.8	23.4	22.0

I Aarene 1940—42 blev der gennemført en ny Forsøgsrække, hvor 10 og 30 cm Rækkeafstand blev sammenlignet. Udsædsmængden var i Planen fastsat til 160 kg Frø pr. ha, og Resultatet af Forsøgene fremgaar af følgende:

	Rækkeafstand	
	10 cm	30 cm
Grøntudbytte, hkg pr. ha. Middel af 11 Forsøg....	333	329
Frø, hkg pr. ha. Middel af 3 Forsøg	13.0	15.5

Her træffes den samme Forskel i Rækkeafstandens Betydning ved Avl til Modenhed og ved Grøntfoderavl som i Forsøgene ved Statens Forsøgsstationer.

Alt i alt tyder Forsøgene paa, at ved den sene Udsaaning til Grøntfoder er der ikke nogen sikker Gevinst ved at saa paa større Rækkeafstand end ved almindelig Kornsaaning, medens der ved Avl til Modenhed kan regnes med et Merudbytte ved at gaa over til saa stor Rækkeafstand, at der kan anvendes Radrenser, men en Betingelse for Merudbyttet er sikkert, at Muligheden for Radrensningens Gennemførelse udnyttes.

Bilag til 354. Meddelelse.

Tabel 1. Forsøg med
forskellig Rækkeafstand i Lupiner til Modenhed.

	10 cm		30 cm		50 cm	
	hkg pr. ha		hkg pr. ha		hkg pr. ha	
	Frø	Halm	Frø	Halm	Frø	Halm
Jynde vad 1940	20.4	47.4	21.7	47.9	20.8	45.5
Jynde vad 1941	2.6	21.3	9.8	30.7	8.7	27.5
Jynde vad 1942	22.1	45.7	24.8	53.8	26.7	46.9
Studsgaard 1942	6.1	65.9	6.1	64.7	7.8	73.3
Jynde vad 1943	20.9	40.3	21.1	38.1	19.1	38.2
Studsgaard 1943	15.8	35.1	20.8	46.7	20.1	39.2
Gennemsnit	14.7	42.6	17.4	46.9	17.2	45.1

Udbyttet af Frø er omregnet til Frø med 15 pCt. Vand.

Tabel 2. Forsøg med
forskellig Rækkeafstand i Lupiner til Grøntfoder.

	10 cm			30 cm			50 cm		
	hkg pr. ha		% Tørst.	hkg pr. ha		% Tørst.	hkg pr. ha		% Tørst.
	Grøn.	Tørst.		Grøn.	Tørst.		Grøn.	Tørst.	
	Grøn.	Tørst.	% Tørst.	Grøn.	Tørst.	% Tørst.	Grøn.	Tørst.	% Tørst.
Jynde vad 1940 .	484	52.8	10.9	489	52.3	10.7	443	49.2	11.1
Jynde vad 1941 .	438	51.2	11.7	494	57.3	11.6	419	50.7	12.1
Studsgaard 1941	486	64.5	13.3	472	65.9	14.0	496	72.1	14.5
Jynde vad 1942 .	492	63.0	12.8	472	59.5	12.6	423	53.3	12.6
Studsgaard 1942	565	69.8	12.4	569	71.0	12.5	526	64.6	12.3
Jynde vad 1943 .	405	49.0	12.1	392	50.6	12.9	370	49.2	13.3
Studsgaard 1943	480	71.5	14.9	469	70.4	15.0	471	73.5	15.6
Gennemsnit	479	60.4	12.6	480	61.4	12.8	450	59.0	13.1

Abonnement paa korte Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i
Plantekultur kan tegnes paa ethvert Postkontor og hos Postbudet under Navn
af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 1 Kr. 50 Øre om Aaret, Postpenge iberegnet.
Anmeldelse om Adresseændring maa indgives til Postvæsenet.